

LIKOVNA UMJETNOST

Ispitni katalog
za državnu maturu
u školskoj godini 2022./2023.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2022./2023.
LIKOVNA UMJETNOST

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	6
2. OBRAZOVNI ISHODI I LIKOVNI PRIMJERI	7
2.1. RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA	8
2.2. POPIS LIKOVNIH PRIMJERA	12
3. STRUKTURA ISPITA	14
4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	15
4.1. TRAJANJE ISPITA	15
4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	15
4.3. PRIBOR	15
5. OPIS BODOVANJA	16
6. PRIMJERI ZADATAKA	18
6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	18
6.2. PRIMJERI ZADATAKA POVEZIVANJA	20
6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA	22
6.4. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA	24
6.5. PRIMJER ZADATKA PRODUŽENOGA ODGOVORA	26
7. PRIPREMA ZA ISPIT	28

Napomena:

Ispitni materijali iz Likovne umjetnosti pisani su prema Hrvatskome pravopisu Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.).

U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Likovna umjetnost izborni je predmet državne mature.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Likovne umjetnosti temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja znanja u školskoj godini 2022./2023. Usklađen je s odobrenim kurikulumom za nastavni predmet Likovna kultura za osnovne škole i nastavni predmet Likovna umjetnost za gimnazije.¹

Pristupnik² koji je slušao Likovnu umjetnost prema dvogodišnjemu nastavnom programu treba proširiti stečeno znanje sadržajima kurikuluma za Likovnu umjetnost koristeći se dodatnom odobrenom literaturom.

Ispitni katalog sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi i likovni primjeri
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik treba usvojiti, tj. obrazovni ishodi i likovni primjeri koji se odnose na pojedino područje ispitivanja.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način rješavanja i vrednovanja zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

¹ NN, br. 7/19 (22. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Likovna kultura za osnovne škole i nastavni predmet Likovna umjetnost za gimnazije u Republici Hrvatskoj

² Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu podrazumijeva rodnu razliku te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Ispitom državne mature iz Likovne umjetnosti ispituje se likovna pismenost provjerom analitičkoga procesa odnosno sposobnosti analize likovnoga djela. Također, ispituje se razumijevanje umjetničkih djela i likovnih problema u odgovarajućemu kontekstu kroz sinkronijski i dijakronijski pristup, kao i poznavanje karakteristika razdoblja, stilova i likovnih pravaca.

Ispitom se provjeravaju znanja i vještine propisane kurikulumom za Likovnu umjetnost (2019.) iz domene B (*Doživljaj i kritički stav*) i domene C (*Umjetnost u kontekstu*).

Ispit se sastoji od dviju ispitnih cjelina, a sadržaji su podijeljeni u četiri područja ispitivanja:

1. *Umjetnost i čovjek*: Ispituju se sadržaji iz potpodručja *Ljudsko tijelo u umjetnosti* i *Pogled na svijet*. Unutar prvoga potpodručja analiziraju se različiti načini prikazivanja i korištenja ljudskoga tijela u umjetnosti. Unutar drugoga potpodručja analiziraju se odabir i prikaz tema karakterističnih za pojedina razdoblja, vrste perspektiva, različiti pristupi formi te prikaz vizualne stvarnosti u fotografiji, filmu i videu.
2. *Čovjek i prostor*: Ispituju se sadržaji iz potpodručja *Arhitektura* i *Urbanizam*. Unutar prvoga potpodručja ispituju se osnove arhitekture i analiziraju se građevine specifične za pojedina razdoblja, stambena arhitektura te odnos arhitekture, skulpture i slikarstva. Unutar drugoga potpodručja analiziraju se primjeri urbanizma kroz različita razdoblja i stilove.
3. *Umjetnost i tumačenje svijeta*: Ispituju se sadržaji iz potpodručja *Umjetnost i duhovnost* te *Umjetnost i znanost*. Unutar prvoga potpodručja ispituje se razumijevanje umjetničkih djela povezanih s kulturnim, vjerskim i filozofskim konceptima. Unutar drugoga potpodručja ispituje se razumijevanje umjetničkih djela povezanih sa znanstvenim konceptima i tehnološkim dostignućima.
4. *Umjetnost i moć / Umjetnost i stvaralački proces*: Ispituju se sadržaji iz potpodručja *Umjetnost i moć* te *Umjetnost i stvaralački proces*. Unutar prvoga potpodručja ispituje se razumijevanje propagandnih mogućnosti umjetnosti, društvene uloge umjetnosti, cenzure u umjetnosti, komercijalizacije i institucionalizacije umjetnosti te odnosa umjetnosti i popularne kulture. Unutar drugoga potpodručja ispituje se razumijevanje razvoja ideje od skice do konačne realizacije umjetničkoga djela.

Ispitom se provjerava pristupnikovo razumijevanje likovne umjetnosti na pojedinim primjerima svjetske i nacionalne baštine koji se uklapaju u propisana područja i potpodručja. Ispituje se sposobnost analize likovnih djela kroz poznavanje temeljnih pojmova, likovnih vrsta, specifičnosti oblikovanja, glavnih formalnih i ikonografskih karakteristika te karakteristika stilskih razdoblja i umjetničkih pravaca propisanih katalogom.

2. OBRAZOVNI ISHODI I LIKOVNI PRIMJERI

U ovome su poglavlju za svako područje i potpodručje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati i razumjeti da bi ostvario željeni rezultat u ispitivanju državne mature iz Likovne umjetnosti. Obrazovni ishodi određeni su glagolima *analizirati*, *opisati*, *objasniti*, *usporediti* i dr. Svi navedeni glagoli podrazumijevaju i sve niže kognitivne razine od one koja je uključena u značenje pojedinoga glagola. Glagol *analizirati* u razradi obrazovnih ishoda (tablica 1.) podrazumijeva *određivanje*, *prepoznavanje*, *označavanje*, *ucrtavanje*, *opisivanje* i *objašnjavanje* formalnih elemenata, načina oblikovanja i kompozicijskih načela likovnih primjera.

2.1. RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA

Obrazovni ishodi s oznakom **A** ispituju se samo na propisanim likovnim primjerima namijenjenima analizi čiji se popis nalazi u poglavlju 2.2.

Sadržaji iz 1. područja *Umjetnost i čovjek* ispitivat će se na primjerima crteža, grafike, slikarstva, kiparstva, fotografije, filma i multimedije.

Uz područja 1. *Umjetnost i čovjek* i 2. *Čovjek i prostor* navedena su stilska razdoblja i likovni pravci iz kojih će se ispitivati obrazovni ishodi označeni zvjezdicom (*).

Tablica 1. Razrada obrazovnih ishoda

1. PODRUČJE UMJETNOST I ČOVJEK		
POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
1.1. Ljudsko tijelo: tijelo kao objekt, tijelo kao subjekt, tijelo u tragovima	1.1.1. Učenik analizira umjetničko djelo koje se uklapa u teme „Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti” i „Pogled na svijet” te izražava kritički stav. (SŠ LU B.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti formalne elemente, načine oblikovanja i kompozicijska načela likovnoga djela ♦ objasniti kako su materijali i tehnike odredili oblikovanje likovnoga djela ♦ objasniti stilska obilježja likovnoga djela* ♦ usporediti odnos teme i sadržaja likovnih djela različitih stilskih razdoblja i likovnih pravaca* ♦ usporediti pristup istomu likovnom problemu u djelima različitih stilova, pravaca i razdoblja* ♦ objasniti odabir sredstava i postupaka te sadržaj/ideju u izvedbenim i konceptualnim oblicima umjetnosti <p>*Označeni ishodi ispituju se samo na likovnim primjerima iz sljedećih razdoblja, stilova i pravaca: prapovijesti, staroegipatske umjetnosti, antike, romanike, gotike, renesanse, baroka, avangardnih pravaca i konceptualne umjetnosti.</p>
	1.1.2. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila. (SŠ LU C.1.1.)	
1.2. Pogled na svijet: tematika umjetničkih djela, prikaz prostora (perspektive), načini oblikovanja forme, fotografija, film i video	1.2.1. Učenik analizira umjetničko djelo koje se uklapa u teme „Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti” i „Pogled na svijet” te izražava kritički stav. (SŠ LU B.1.1.)	
	1.2.2. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila. (SŠ LU C.1.1.)	

2. PODRUČJE ČOVJEK I PROSTOR		
POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
2.1. Arhitektura: osnove arhitekture, specifičnosti arhitekture kroz razdoblja, stambena arhitektura, odnos arhitekture, skulpture i slikarstva	2.1.1. Učenik analizira djela arhitekture i urbanizma koja se uklapaju u temu „Čovjek i prostor” te izražava kritički stav. (SŠ LU B.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ opisati osnovne konstruktivne i prostorne elemente te stilsku obilježja arhitekture na primjeru antičkoga hrama, kršćanske bazilike i moderne/suvremene konstrukcije ♦ analizirati građevine specifične za pojedina razdoblja, stilove i pravce*
	2.1.2. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila. (SŠ LU C.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ analizirati primjer stambene arhitekture koristeći se odgovarajućom terminologijom ♦ usporediti primjere stambene arhitekture kroz stilove/razdoblja* ♦ objasniti odnos arhitekture, skulpture i slikarstva u odgovarajućemu društveno–povijesnom kontekstu A <p>*Označeni ishodi ispituju se samo na likovnim primjerima iz sljedećih razdoblja, stilova i pravaca: staroegipatske arhitekture, antike, romanike, gotike, renesanse, baroka, historicizma, funkcionalizma, organske arhitekture i postmodernizma.</p>
2.2. Urbanizam: specifičnosti urbanizma kroz razdoblja	2.2.1. Učenik analizira djela arhitekture i urbanizma koja se uklapaju u temu „Čovjek i prostor” te izražava kritički stav. (SŠ LU B.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ analizirati odabrane urbanističke cjeline ♦ usporediti primjere urbanizma kroz stilove/razdoblja* ♦ objasniti ulogu skulpture u oblikovanju javnoga prostora
	2.2.2. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila. (SŠ LU C.2.1.)	<p>*Označeni ishodi ispituju se samo na primjerima urbanizma iz sljedećih razdoblja i stilova: antike, romanike, gotike, renesanse, baroka, historicizma i 20. stoljeća.</p>

3. PODRUČJE UMJETNOST I TUMAČENJE SVIJETA		
POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
3.1. Umjetnost i duhovnost: umjetnost i kult, umjetnost i religija, umjetnost i filozofija	3.1.1. Učenik analizira umjetničko djelo koje se uklapa u teme „Umjetnost i duhovnost” i „Umjetnost i znanost”. (SŠ LU B.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ analizirati likovna djela povezana s kultom, religijom i filozofijom ♦ objasniti ikonografske sadržaje likovnih djela sakralne umjetnosti A ♦ usporediti odnos arhitekture, kiparstva i slikarstva kulturnih i sakralnih prostora ♦ smjestiti likovno djelo povezano s kultom, religijom i filozofijom u odgovarajući stil ili razdoblje A ♦ objasniti utjecaj kulta, religije i filozofije na likovna djela različitih kultura, stilova i razdoblja A ♦ objasniti ikonografske metode na likovnim djelima sakralne umjetnosti
	3.1.2. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila. (SŠ LU C.3.1.)	
3.2. Umjetnost i znanstveni pristup: umjetnost i znanost, umjetnost i tehnologija	3.2.1. Učenik analizira umjetničko djelo koje se uklapa u teme „Umjetnost i duhovnost” i „Umjetnost i znanost”. (SŠ LU B.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ analizirati likovno djelo povezano sa znanstvenim konceptima i tehnološkim dostignućima ♦ opisati materijale i tehnike koji omogućuju nova konstruktivna i oblikovna rješenja ♦ objasniti utjecaj znanosti i tehnologija na likovna djela različitih kultura, stilova i razdoblja A ♦ smjestiti likovno djelo povezano sa znanstvenim konceptima i tehnološkim dostignućima u odgovarajući stil ili razdoblje A
	3.2.2. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila. (SŠ LU C.3.1.)	

4. PODRUČJE UMJETNOST I MOĆ / UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES		
POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
4.1. Umjetnost i moć: umjetnost kao propaganda, umjetnost kao društveni komentar, umjetnost i cenzura, popularna kultura i masovni mediji, komercijalizacija, institucionalizacija i eksploatacija umjetnosti i kulture	4.1.1. Učenik analizira djelo koje se uklapa u teme „Umjetnost i moć” i „Stvaralački proces”. (SŠ LU B.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ analizirati likovna djela korištena u svrhu iskazivanja moći i društvenoga položaja te izražavanja društvenoga komentara ♦ objasniti ikonografske sadržaje likovnih djela korištenih u svrhu iskazivanja moći i društvenoga položaja te izražavanja društvenoga komentara A ♦ objasniti primjere cenzure u likovnoj umjetnosti A ♦ objasniti motive popularne kulture u likovnoj umjetnosti te vizualna sredstva i metode reklamne industrije i drugih masovnih medija ♦ objasniti primjere komercijalizacije, institucionalizacije i eksploatacije umjetnosti i kulture u likovnoj umjetnosti A ♦ objasniti propagandnu ulogu umjetnosti u različitim društvima A ♦ objasniti na koji način likovna djela zrcale ili kritiziraju vrijednosti, ideje i uvjerenja vremena u kojemu su nastala A ♦ objasniti različite uzroke cenzure u likovnoj umjetnosti povezujući ih s odgovarajućim društveno-povijesnim kontekstom A
	4.1.2. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila. (SŠ LU C.4.1.)	
4.2. Umjetnost i stvaralački proces	4.1.1. Učenik analizira djelo koje se uklapa u teme „Umjetnost i moć” i „Stvaralački proces”. (SŠ LU B.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznati faze stvaralačkoga procesa na likovnome djelu ♦ opisati karakteristike rukopisa na likovnome djelu

2.2. POPIS LIKOVNIH PRIMJERA

U ovome su poglavlju navedeni likovni primjeri koji će se detaljno ispitivati u drugoj ispitnoj cjelini (*Analiza likovnoga primjera*). Također, kod svih obrazovnih ishoda s oznakom **A** sadržaji se ispituju isključivo na likovnim primjerima koji se nalaze u ovome popisu. Za te likovne primjere pristupnik treba znati i podatke o umjetniku, nazivu djela, vremenu nastanka i mjestu čuvanja.

1. Atena (agora, akropola)
2. Lošinjski Apoksiomen, 2. ili 1. st. pr. Kr., Mali Lošinj
3. Panteon, 2. st., Rim
4. Dioklecijanova palača, 4. st., Split
5. Kompleks Eufrazijeve bazilike, 6. st., Poreč
6. Reljefi na plutejima oltarne pregrade iz crkve Svete Nediljice, 11. st., Zadar
7. Krist u slavi, freska, 12. st., Sant Clemente, Taüll
8. Katedrala Notre-Dame, 12./13. st., Chartres
9. Giotto di Bondone, ciklus freski iz kapele Arena (Scrovegni), 14. st., Padova
10. Masaccio, *Presveto Trojstvo*, 15. st., S. Maria Novella, Firenca
11. Jan van Eyck, *Portret Arnolfinijevih*, 15. st., London
12. Donatello, *David*, bronca, 15. st., Firenca
13. Katedrala sv. Jakova, 15./16. st., Šibenik
14. Leonardo da Vinci, *Posljednja večera*, 15. st., Milano
15. Michelangelo Buonarroti, *Pietà*, 15. st., Rim
16. Raffaello Santi, *Sveta Obitelji Canigiani*, 16. st., München
17. Michelangelo Buonarroti, oslik svoda Sikstinske kapele, 16. st., Vatikan
18. Michelangelo Buonarroti, *Posljednji sud*, 16. st., Sikstinska kapela, Vatikan
19. Michelangelo Merisi da Caravaggio, *Pozivanje sv. Mateja*, 16. st., Rim
20. Gianlorenzo Bernini, *Zanos sv. Tereze*, 17. st., Rim
21. Édouard Manet, *Doručak na travi*, 1863., Pariz
22. Vincent van Gogh, *Kavana na Place du Forum, noću*, 1888., Otterlo
23. Ivan Meštrović, *Zdenac života*, 1905., Zagreb
24. Pablo Picasso, *Gospođice iz Avignona*, 1907., New York
25. Constantin Brâncuși, *Poljubac*, 1916., kamen, Philadelphia

26. Piet Mondrian, *Kompozicija 2 s crvenom, plavom i žutom*, 1930., Beograd
27. Walter Gropius, *Bauhaus*, 1925. – 1926., Dessau
28. Le Corbusier, kapela Notre-Dame, 1954., Ronchamp
29. Charles Moore i August Perez, *Piazza d'Italia*, 1978., New Orleans
30. Frank Gehry, Muzej Guggenheim, 1997., Bilbao

3. STRUKTURA ISPITA

Ispit se sastoji od dviju ispitnih cjelina koje sadrže ukupno 57 zadataka. Struktura prve ispitne cjeline prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Struktura prve ispitne cjeline

REDNI BROJ ZADATKA	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
1. – 16.	Zadatci višestrukoga izbora	16
17. – 26.	Zadatci povezivanja	10
27. – 34.	SKUPINA ZADATAKA (Skupina zadataka sadrži dva zadatka vezana za jedan likovni primjer. Od toga je jedan zadatak dopunjavanja koji uključuje označavanje ili ucrtavanje traženoga sadržaja flomasterom, a drugi je zadatak kratkoga odgovora.)	8×2
UKUPAN BROJ ZADATAKA		42

Struktura druge ispitne cjeline prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. Struktura druge ispitne cjeline (Analiza likovnoga primjera)

REDNI BROJ ZADATKA	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
1. – 5.	ZADATCI DOPUNJAVANJA (uključuju označavanje ili ucrtavanje traženoga sadržaja flomasterom)	5
6. – 10.	Zadatci produženoga odgovora	5
11. – 15.	Zadatci kratkoga odgovora	5
UKUPAN BROJ ZADATAKA		15

4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

4.1. TRAJANJE ISPITA

Ispit iz Likovne umjetnosti traje **120 minuta** bez stanke.

Prva ispitna cjelina traje **60 minuta**.

Druga ispitna cjelina (*Analiza likovnog primjera*) također traje **60 minuta**.

Vremeni provedbe ispita bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su dvije ispitne knjižice, list za odgovore i list za koncept.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima zatvorenoga tipa (višestrukoga izbora i povezivanja) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadacima otvorenoga tipa pristupnik mora flomasterom označiti ili ucrtati traženi sadržaj na likovni primjer (u zadacima dopunjavanja), odgovoriti kratkim odgovorom s jednom ili s nekoliko riječi (u zadacima kratkoga odgovora) ili odgovoriti s nekoliko rečenica na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici (u zadacima produženoga odgovora). Ako pristupnik pogriješi, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

Pri rješavanju zadataka otvorenoga tipa pristupnici mogu upotrebljavati list za koncept, ali na kraju moraju svoje odgovore čitko upisati na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

4.3. PRIBOR

Tijekom pisanja obaju dijelova ispita dopušteno je upotrebljavati isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom, flomastere i ravnalo.

5. OPIS BODOVANJA

Pristupnik u ispitu može ostvariti **92** boda.

U prvoj ispitnoj cjelini moguće je ostvariti **72** boda. Bodovanje prve ispitne cjeline prikazano je u tablici 4.

Tablica 4. Bodovanje prve ispitne cjeline

REDNI BROJ ZADATKA	VRSTA ZADATAKA	BROJ BODOVA
1. – 16.	Zadatci višestrukoga izbora	16
17. – 26.	Zadatci povezivanja	40
27. – 34.	SKUPINA ZADATAKA (Skupina zadataka sadrži dva zadatka vezana za jedan likovni primjer. Od toga je jedan zadatak dopunjavanja koji uključuje označavanje ili ucrtavanje traženoga sadržaja flomasterom, a drugi je zadatak kratkoga odgovora.)	16
UKUPAN BROJ BODOVA		72

U drugoj ispitnoj cjelini moguće je ostvariti **20** bodova. Bodovanje druge ispitne cjeline (*Analiza likovnoga primjera*) prikazano je u tablici 5.

Tablica 5. Bodovanje druge ispitne cjeline

REDNI BROJ ZADATKA	VRSTA ZADATAKA	BROJ BODOVA
1. – 5.	ZADATCI DOPUNJAVANJA (uključuju označavanje ili ucrtavanje traženoga sadržaja flomasterom)	5
6. – 10.	Zadatci produženoga odgovora	10
11. – 15.	Zadatci kratkoga odgovora	5
UKUPAN BROJ BODOVA		20

U zadatcima višestrukoga izbora i povezivanja svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi 1 bod.

U zadatcima dopunjavanja svaki točno označen ili ucrtan sadržaj na likovnome primjeru donosi 1 bod.

U zadatcima kratkoga odgovora svaki točan odgovor donosi 1 bod.

U zadatcima produženoga odgovora svaki točan i logično strukturiran odgovor, u kojemu su navedeni svi elementi točnoga odgovora, donosi 2 boda. Djelomično točan odgovor

kojemu nedostaju pojedini elementi točnoga odgovora donosi 1 bod. Izostanak odgovora ili odgovor u kojemu nije naveden nijedan element točnoga odgovora donosi 0 bodova.

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome su poglavlju navedeni primjeri zadataka. Uz svaki primjer zadatka navedena je uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor / točni odgovori, područje ispitivanja, potpodručje, obrazovni ishod koji se tim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. PRIMJER ZADATAKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora glasi:

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore kemijskom olovkom.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Pozorno promotrite likovni primjer.

Kakva je ulična struktura prikazane urbane cjeline?

- A. ortogonalna
- B. radijalna
- C. slobodna
- D. spiralna

TOČAN ODGOVOR: B. radijalna

PODRUČJE ISPITIVANJA: 2. *Čovjek i prostor*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: 2.2. *Urbanizam: specifičnosti urbanizma kroz razdoblja*

OBRAZOVNI ISHOD: analizirati odabrane urbanističke cjeline

LIKOVNI PRIMJER: Place de l'Étoile, Pariz

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

6.2. PRIMJERI ZADATAKA POVEZIVANJA

Zadatak povezivanja sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju sadržaja označenih brojevima od 1. do 4. koje treba povezati s jednim od sadržaja označenih slovima od A. do F.

Uputa za rješavanje zadataka povezivanja glasi:

U sljedećim zadatcima **svaki** sadržaj označen brojem povežite **samo s jednim** odgovarajućim sadržajem koji je označen slovom.

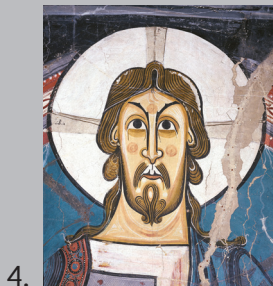
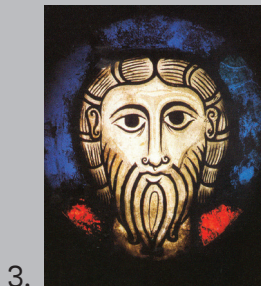
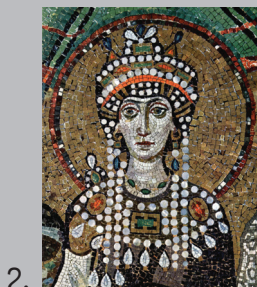
Dva sadržaja označena slovom ne mogu se povezati.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore kemijskom olovkom.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Pozorno promotrite likovne primjere.

Svaku prikazanu sliku povežite s odgovarajućom slikarskom tehnikom.

- A. enkaustika
- B. freska
- C. mozaik
- D. tempera
- E. ulje
- F. vitraj

TOČAN ODGOVOR: 1. A. enkaustika, 2. C. mozaik, 3. F. vitraj, 4. B. freska

PODRUČJE ISPITIVANJA: 1. *Umjetnost i čovjek*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: 1.1. *Ljudsko tijelo: tijelo kao objekt, tijelo kao subjekt, tijelo u tragovima*

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti kako su materijali i tehnike odredili oblikovanje likovnoga djela

LIKOVNI PRIMJERI:

1. *Portret dječaka Eutiha*, 2. st., enkaustika, Muzej umjetnosti Metropolitan, New York
2. *Carica Teodora s pratnjom* (detalj), 6. st., mozaik, bazilika San Vitale, Ravenna
3. *Glava Krista*, 11. st., vitraj, Muzej Notre Dame, Strassbourg
4. *Krist u Slavi* (detalj), freska, crkva Sant Climent, Taüll

BODOVANJE: 4 boda – svi točni odgovori

3 boda – 3 točna odgovora

2 boda – 2 točna odgovora

1 bod – 1 točan odgovor

0 bodova – svi netočni odgovori, odgovori nisu označeni ili su označeni svi odgovori

6.3. PRIMJER ZADATAKA DOPUNJAVANJA

Zadatak dopunjavanja sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (u kojoj je postavljen zadatak) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka dopunjavanja glasi:

U sljedećim zadacima flomasterom označite traženi sadržaj na likovnome primjeru ili ucrtajte traženi sadržaj na likovni primjer.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Pozorno promotrite likovni primjer.

Na prikazanu skulpturu ucrtajte kompozicijsku liniju.

TOČAN ODGOVOR:

PODRUČJE ISPITIVANJA: 3. *Umjetnost i tumačenje svijeta*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: 3.1. *Umjetnost i duhovnost:* umjetnost i kult, umjetnost i religija, umjetnost i filozofija

OBRAZOVNI ISHOD: analizirati likovna djela povezana s kultom, religijom i filozofijom

LIKOVNI PRIMJER: Andrea del Verrochio, *David*, bronca, 15. st., Nacionalni muzej Bargello, Firenca

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije označen ili ucrtan

6.4. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka kratkoga odgovora glasi:

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (s jednom ili s nekoliko riječi).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Pozorno promotrite likovni primjer.

Kako se naziva vrsta svoda prikazane građevine? _____

TOČAN ODGOVOR: križno-rebrasti svod

PODRUČJE ISPITIVANJA: 2. Čovjek i prostor

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: 2.1. *Arhitektura: osnove arhitekture, specifičnosti arhitekture kroz razdoblja, stambena arhitektura, odnos arhitekture, skulpture i slikarstva*

OBRAZOVNI ISHOD: opisati osnovne konstruktivne i prostorne elemente te stilska obilježja arhitekture na primjeru antičkoga hrama, kršćanske bazilike i moderne/suvremene konstrukcije

LIKOVNI PRIMJER: *Katedrala u Soissonsu, 12./13. st.*

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije naveden

6.5. PRIMJER ZADATAKA PRODUŽENOGA ODGOVORA

Zadatak produženoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (u kojoj je postavljen zadatak) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka produženoga odgovora glasi:

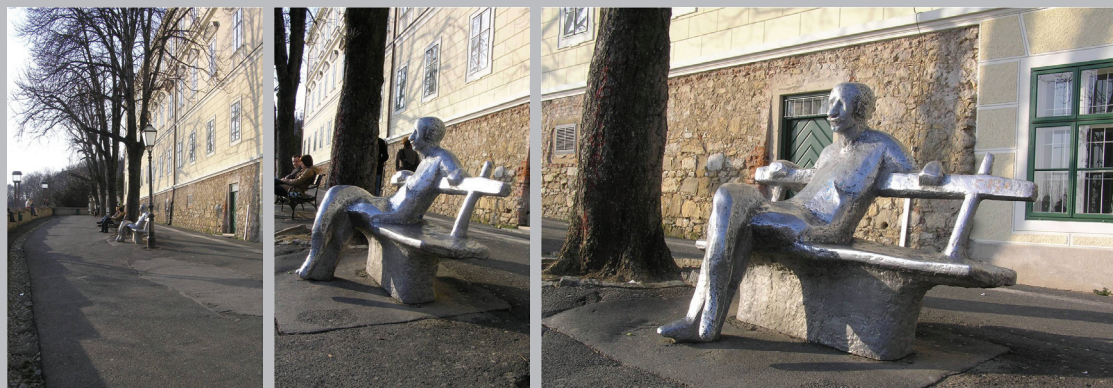
U sljedećim zadatcima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan ili dva boda.

Zadatak:

Pozorno promotrite likovni primjer prikazan s nekoliko reprodukcija.

1

2

3

4

5

Objasnite odnos prikazane skulpture i prostora u kojemu se skulptura nalazi kroz tri elementa.

MODEL TOČNOGA ODGOVORA: Ukidanjem tradicionalnoga postolja, kojim se javne i spomeničke skulpture odvajaju i ističu naspram svojega okruženja, prikazana je skulptura tematski i izvedbom posve **uronjena u prostor** u kojemu se nalazi. Promatrač se time poziva na **interakciju** obilaženjem, dodirivanjem, sjedanjem na klupu i sl.

PODRUČJE ISPITIVANJA: 2. *Čovjek i prostor*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: 2.1. *Arhitektura: osnove arhitekture, specifičnosti arhitekture kroz razdoblja, stambena arhitektura, odnos arhitekture, skulpture i slikarstva*

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti odnos arhitekture, skulpture i slikarstva u odgovarajućemu društveno-povijesnom kontekstu **A**

LIKOVNI PRIMJER: Ivan Kožarić, *Matoš na klupi*, 1972., aluminij, Zagreb

BODOVANJE: **2 boda** – objašnjena su tri elementa točnoga odgovora: ukidanje postolja, uronjenost u prostor i interakcija

1 bod – objašnjena su dva elementa točnoga odgovora

0 bodova – traženi elementi nisu objašnjeni

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Savjeti nastavnicima

Nastavnici trebaju objasniti pristupnicima obrazovne ishode navedene u ispitnome katalogu. Prema tim obrazovnim ishodima trebaju se sastaviti zadatci za vježbu koji će pomoći pristupnicima da primjenom postojećega znanja samostalno analiziraju likovne primjere. U poglavlju 2.1. nalaze se razrađeni obrazovni ishodi, a u poglavlju 2.2. popis likovnih primjera za analizu.

Savjeti pristupnicima

Popis obrazovnih ishoda za svako područje ispitivanja pristupnicima može služiti kao provjera usvojenoga znanja i vještina. Dobro poznavanje načina ispitivanja znatno će pomoći pristupnicima da uspješno riješe zadatke u ispitu.

Pristupnicima se savjetuje:

- proučavanje područja ispitivanja te primjera zadataka
- rješavanje provedenih ispita.

Literatura za pripremu ispita državne mature iz Likovne umjetnosti svi su udžbenici koje je odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja za rad u gimnazijama i strukovnim školama u proteklome četverogodišnjem razdoblju.

Popis odobrenih udžbenika može se naći na mrežnoj stranici Ministarstva znanosti i obrazovanja (www.mzo.hr).

Način polaganja ispita državne mature kao i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljenoga ponašanja učenika propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21 i 126/21).

